

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 496/2022
20.10.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АА из ..., Улица ... број .., чији је пуномоћник Милош Спасић, адвокат у ..., против туженог „Југобанка“ АД Београд - у стечају, чији је пуномоћник Димитрије Ђорђевић, адвокат у ..., ради поништаја решења и враћања на рад, те исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 5Пж 3639/20 од 20.10.2021. године, у седници већа одржаној 20.10.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

Ревизија тужиоца **СЕ УСВАЈА, УКИДАЈУ СЕ** пресуда Привредног апелационог суда 5Пж 3639/20 од 20.10.2021. године и пресуда Привредног суда у Београду П 7066/19 од 16.06.2020. године и предмет се враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Привредни апелациони суд је донео пресуду 5Пж 3639/20 дана 20.10.2021. године којом је одбио као неосновану жалбу тужиоца и потврдио пресуду Привредног суда у Београду П 7066/19 од 16.06.2020. године којом је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се поништи као незаконито решење туженог број .. од 25.01.2017. године о престанку радног односа тужиоцу ради стицања права на пензију, да се обавезе тужени да тужиоца врати на послове и радне задатке које је обављао пре доношења решења или на послове и радне задатке у оквиру његове стручне спреме и тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужени да тужиоцу за период од 25.01.2017. године до повратка на рад или до 09.10.2020. године, када тужилац испуњава услове за одлазак у старосну пензију, исплати износ од 3.140.000,00 динара са законским затезним каматама на појединачне месечне износе од одређених датума до исплате и обавезан тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 163.500,00 динара.

Против наведене другостепене пресуде тужилац је изјавио дозвољену и благовремену ревизију, којом пресуду побија због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију тужиоца.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/2011 ... 18/2020) и закључио да је ревизија тужиоца основана.

Према чињеничном стању од стране првостепеног суда, на коме су засноване нижестепене пресуде, тужилац је са туженим 19.01.2002. године закључио уговор о раду којим је одређено да се тужилац задржава на раду и заснива радни однос на пословима спровођења стечајног поступка, на одређено време до окончања тих послова, односно док траје потреба за задржавањем запосленог на раду, о чему одлучује тужени. Дана 25.01.2017. године је тужени донео решење .. којим тужиоцу, запосленом у стечају на пословима спровођења стечајног поступка, престаје радни однос закључно са 25.01.2017. године „ради стицања права на пензију“. У образложењу решења тужени се позвао на члан 175. став 2. Закона о раду и навео да је тужилац дана 25.01.2017. године има преко 61 годину живота и навршава 41 годину и 6 месеци стажа осигурања, те у смислу члана 19б. Закона о пензијском и инвалидском осигурању испуњава услове за стицање права на пензију.

Према разлозима изнетим у правноснажној другостепеној пресуди, тужилац и тужени су се закључењем уговора о раду споразумели да се радни однос заснива на одређено време до окончања послова из стечајног поступка, односно док траје потреба за задржавањем запосленог на раду, о чему одлучује тужени. Тужилац није оспоравао наводе туженог да је у стечају престала потреба за његовим радом, из чега према становишту другостепеног суда произилази да су били испуњени услови за доношење решења о престанку радног односа тужиоцу, без обзира на чињеницу што се тужени у образложењу оспореног решења позвао на испуњеност услова из члана 175. тачка 2. Закона о раду. У разлозима другостепене пресуде наводи се и да је тужени у поступку навео да је, у фактицитету, радни однос тужиоца престао из разлога престанка потребе за његовим радом у стечају, а формално на основу препоруке добијене од Фонда пензијског и инвалидног осигурања, ради лакшег остваривања даљих права лица која на овај начин остају без запослења, из разлога испуњености услова за пензију. Тужилац није оспоравао ову чињеничну тврдњу туженог. У таквој ситуацији другостепени суд закључује позивом на одредбу члана 63. Закона о стечајном поступку, да је без обзира што је у решењу наведен други разлог, основано донето оспорено решење о престанку радног односа тужиоцу. Стога налази да првостепени суд правилно закључује да је отварање стечајног поступка разлог за отказ уговора о раду који се по одредби члана 63. Закона о стечајном поступку након отварања стечајног поступка примењује на уговоре о раду као *lex specialis*, те да је циљ истог задржавање одређених радника након отварања поступка стечаја.

Законом о стечајном поступку („Службени гласник РС“ бр 84/04, 85/05 и 104/09) по којем се спроводи поступак стечаја над туженим, у ком је и закључен и уговор о раду између тужиоца и туженог, предвиђено је, у ставу 1, да је покретање стечајног поступка разлог за отказ уговора о раду који је стечајни дужник закључио са запосленим. Стечајни управник одлучује о отказу уговора о раду. Стечајни управник може, поред запослених којима није дат отказ уговора о раду, да запосли потребан број лица ради окончања започетих послова и ради вођења стечајног поступка уз сагласност стечајног судије. Овим одредбама, уређен је посебан разлог за отказ уговора о раду – покретање стечајног поступка. У конкретној ситуацији ради се о отказу уговора о раду

тужиоцу кога је стечајни управник запослио ради обављања послова спровођења стечајног поступка. Тачно је да, према цитираним одредбама, стечајни управник одлучује о отаказу уговора о раду и са разлога покретања стечајног поступка и због окончања послова за које је запослио одређена лица, по покретању стечајног поступка. Међутим, у конкретном случају, оспорено решење донето је са одређених разлога наведених у образложењу тог решења, прописан одредбом члана 175. став 1. тачка 2. Закона о раду и позивом на тај отказни разлог. Разлози отказа конкретизовани су образложењем, наводом да тужилац дана 25.01.2017. године има преко 61 годину живота и навршава 41 годину и 6 месеци стажа осигурања, те у смислу члана 19б. Закона о пензијском и инвалидском осигурању испуњава услове за стицање права на пензију, те је разлог за отказ испуњавање услова за стицања права за одлазак тужиоца у превремену пензију.

Према таквим конкретним разлозима за доношење оспореног решења, за правилну одлуку о тужбеном захтеву потребно је расправити да ли је тужилац по одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник РС“ бр 34/03 ... 142/14) остварио право на превремену старосну пензију (члан 19б.) подношењем захтева за остваривање права на превремену старосну пензију, даном престанка радног односа по оспореном решењу, чиме би био остварен основ са ког је решење донето. Од тога зависи законитост конкретног оспореног решења.

Са изнетог је донета одлука у изреци, по одредби члана 41б. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић